
VENÄJÄN SOSIALIDEMOKRAATTISEN TYÖVÄENPUOLUEEN LONTOON EDUSTAJAKOKOUS

(Edustajan muistilpanoja)³²

Lontoon edustajakokous on päättynyt. Vastoin liberaalisten kynäniekkojen, kaikenlaisten Vergezhskien³³ ja Kuskovien³⁴ odotuksia edustajakokous ei tuonut meille jakaantumista, vaan puolueen edelleen lujittumisen, koko Venäjän eturivin työläisten entistä lujemman yhdistymisen jakamattomaan puolueeseen. Se oli todellinen yleisvenäläinen yhdistävä edustajakokous: sillä siinä olivat ensi kerran edustettuina mitä laajimmin ja täydellisimmin puolalaiset, bündilaiset ja latvialaiset toverimme, siinä he ensi kerran ottivat aktiivisesti osaa puolueen edustajakokouksen työhön ja siis ensi kerran sitoivat mitä välittömimmin omien järjestöjensä kohtalon koko puolueen kohtaloon. Tässä mielessä Lontoon edustajakokous edisti huomattavasti Venäjän Sosialidemokraattisen Työväenpuolueen yhteenliittämistä ja lujittamista.

Sellainen on Lontoon edustajakokouksen ensimmäinen, tärkeä tulos.

Mutta Lontoon edustajakokouksen merkitys ei ole vain siinä. Asia on niin, että vastoin noiden samais-
ten liberaalisten kynäniekkojen toivomusta edustaja-

kokous päättyi „bolshevismin“ voittoon, vallankumouksellisen sosialidemokratian voittoon puolueemme opportunistisesta sivustasta, „menshevismistä“. Kaikille ovat tietenkin tunnettuja meidän erimielisyytemme kysymyksessä, joka koskee eri luokkien ja puolueiden merkitystä vallankumouksessamme ja meidän suhdettamme niihin. Tunnettua on myöskin se, että puolueen virallinen keskus, joka oli kokoonpanoltaan menshevistinen, oli asettunut monessa tapauksessa poikkiteloin koko puoluetta vastaan. Palauttakaa mieleenne vaikkapa seuraavien tapausten historia: Keskuskomitean tunnus vastuunalaisesta kadettilaisesta ministeristöstä, jonka tunnuksen puolue hylkäsi ensimmäisen Duuman aikana; samaisen Keskuskomitean tunnus „Duuman istuntojen alkamisesta uudelleen“ ensimmäisen Duuman hajoittamisen jälkeen, jonka tunnuksen puolue myöskin hylkäsi; Keskuskomitean tunnettu kehoitus yleislakkoon ensimmäisen Duuman hajoittamisen johdosta, jonka tunnuksen puolue myöskin hylkäsi... Oli tehtävä loppu sellaisesta epänormaalista tilanteesta. Ja sitä varten oli vuorostaan tehtävä yhteenvedot niistä todellisista voitoista, joita puolue oli saavuttanut opportunistisesta Keskuskomiteasta, voitoista, joita puolueemme sisäisen kehityksen historia on täynnänsä koko kulu- neen vuoden aikana. Ja niin Lontoon edustajakokous tekikin yhteenvedot näistä kaikista vallankumouksellisen sosialidemokratian voitoista, ja varmennettuaan sille voiton se hyväksyi tämän sosialidemokratian taktiikan.

Puolue toteuttaa siis tästä lähtien sosialistisen proletariaatin tiukasti luokkakantaista politiikkaa.

Proletariaatin punainen lippu ei enää laskeudu liberaalisiin lavertelijoiden edessä. Proletariaatille sopimattomat intelligenttimäiset hoipertelut saivat kuolettavan iskun.

Sellainen on puolueemme Lontoon edustajakokouksen toinen ja yhtä tärkeä tulos.

Koko Venäjän eturivin työläisten tosiasiallinen yhdistäminen yhtenäiseksi yleisvenäläiseksi puolueeksi vallankumouksellisen sosialidemokratian lipun alla — sellainen on Lontoon edustajakokouksen merkitys, sellainen on sen yleinen luonne.

Siirtykäämme nyt edustajakokouksen seikkaperäisempään luonnehtimiseen.

I

EDUSTAJAKOKOUKSEN KOKOONPANO

Edustajakokouksessa oli läsnä yhteensä noin 330 edustajaa. Heistä 302:lla oli päätösvaltainen äänioikeus — he edustivat yli 150.000 puolueen jäsentä, muilla edustajilla oli neuvotteleva äänioikeus. Ryhmittäin edustajat jakaantuivat suunnilleen seuraavalla tavalla: (ainoastaan päätösvaltaiset) 92 bolshevikkia, 85 menševikkiä, 54 bundilaista, 45 puolalaista ja 26 latvialaista.

Edustajakokouksen jäsenten yhteiskunnallisen aseman (työläisiä ja ei-työläisiä) kannalta edustajakokous antoi seuraavanlaisen kuvan: ruumiillista työtä tekeviä työläisiä oli kaikkiaan 116; konttoristeja ja kauppa-apulaisia — 24; loput — ei-työläisiä. Ruumiillista työtä tekevät työläiset jakaantuivat ryhmittäin seuraavalla tavalla: bolshevikkien ryhmässä 38 (36 pro-

senttia); menshevikkien — 30 (31 prosenttia); puolalaisilla — 27 (61 prosenttia); latvialaisilla — 12 (40 prosenttia); bundilaisilla — 9 (15 prosenttia). Ammattivallankumoukselliset jakaantuivat ryhmittäin seuraavasti: bolshevikkien ryhmässä — 18 (17 prosenttia); menshevikkien — 22 (22 prosenttia); puolalaisilla — 5 (11 prosenttia); latvialaisilla — 2 (6 prosenttia); bundilaisilla — 9 (15 prosenttia).

Tämä tilasto „hämmästytti“ meitä kaikkia. Kuinka niin? Menshevikit olivat niin paljon huutaneet puolueemme intelligenttimäisestä kokoonpanosta, he olivat yötä päivää haukkuneet bolshevikkeja intelligenteiksi, he olivat uhanneet ajaa puolueesta ulos kaikki intelligentit, he olivat kaiken aikaa ylenkatsoneet ammattivallankumouksellisia — ja nyt heidän ryhmässään osoittautuikin olevan paljon vähemmän työläisiä kuin „intelligentti“-bolshevikeilla! Heillä osoittautui olevan paljon enemmän ammattivallankumouksellisia kuin bolshevikeilla! Mutta me selitimme tuon menshevikkien huutamisen siten, että „se älisee, jonka varvasta kenkä puristaa“...

Vielä mielenkiintoisempia ovat numerotiedot edustajakokouksen kokoonpanosta edustajain „alueellisen jakaantumisen“ kannalta. Kävi selville, että menshevikkiedustajain suuria ryhmiä lähettävät pääasiassa talonpoikais- ja käsityöläisalueet: Guuria (9 edustajaa), Tiflis (10 edustajaa), vähävenäläinen talonpoikaisjärjestö „Spilka“ (luultavasti 12 edustajaa), Bund (valtava enemmistö — menshevistinen) ja poikkeuksena Donetsin kaivosalue (7 henkilöä). Mutta bolshevikkiedustajain suuria ryhmiä lähettävät poikkeuksetta suurteollisuuden alueet: Pietari (12 edusta-

jaa), Moskova (13 tai 14 edustajaa), Urali (21 edustajaa), Ivanovo-Voznesensk (11 edustajaa), Puola (45 edustajaa).

Ilmeistä on, että bolshevikkien taktiikka on suurteollisuusproletaarien taktiikkaa, niiden alueiden taktiikkaa, joissa luokkavastakohtat ovat erikoisen selvät ja luokkataistelu erikoisen terävää. Bolshevismi on todellisten proletaarien taktiikkaa.

Toiselta puolen on yhtä ilmeistä myöskin se, että menshevikkien taktiikka on etupäässä käsityöläisten ja talonpoikaisten puoliproletaarien taktiikkaa, niiden alueiden taktiikkaa, joissa luokkavastakohtat eivät ole aivan selvät ja luokkataistelu on naamioitua. Menshevismi on proletariaatin puoliporvarillisten ainesten taktiikkaa.

Niin puhuvat numerot.

Eikä sitä ole vaikea ymmärtää: Lodzin, Moskovan tai Ivanovo-Voznesenskin työläisille ei voida puhua vakavasti liitoista sen saman liberaalisen porvariston kanssa, jonka jäsenet käyvät heitä vastaan raivokasta taistelua ja „rangaisten“ heitä tämän tästä antamalla osalle työläisistä lopputilin ja julistamalla laajoja työsulkuja — siellä menshevismi ei saa osakseen myötätuntoa, siellä tarvitaan bolshevismia, leppymättömän proletaarisen luokkataistelun taktiikkaa. Ja päinvastoin, sangen vaikeaa on luokkataistelun aatteen juurruttaminen guurialaisiin talonpoikiin tai joihinkin shklovilaisiin käsityöläisiin, jotka eivät joudu tuntemaan luokkataistelun järjestelmällisiä ja teräviä iskuja ja siksi tekevät mielellään kaikenlaisia sopimuksia „yhteistä vihollista“ vastaan — siellä ei

toistaiseksi tarvita bolshevismia, siellä tarvitaan menshevismää, sillä siellä on kaikki sopimusten ja kompromissien hengen kyllästämää.

Yhtä mielenkiintoinen on edustajakokouksen kokoonpano kansalliselta kannalta. Tilasto osoitti, että menshevikkien ryhmässä muodostavat enemmistön juutalaiset (tietenkin lukuunottamatta bundilaisia), seuraavina ovat gruusialaiset, sitten venäläiset. Sen sijaan bolshevikkien ryhmässä valtavan enemmistön muodostavat venäläiset, seuraavina ovat juutalaiset (tietenkin lukuunottamatta puolalaisia ja latvialaisia), sitten gruusialaiset j.n.e. Tämän johdosta joku bolshevikeista (kai toveri Aleksinski³⁵) huomautti leikkilään, että menshevikit ovat juutalainen ryhmä ja bolshevikit tosivenäläinen ryhmä, ja että näinollen meille bolshevikeille ei olisi pahitteeksi järjestää puolueessa pogromi.

Ja ryhmien tällainen kokoonpano on helposti selitettävissä: bolshevismien tukikohtia ovat pääasiassa suurteollisuuden alueet, puhtaasti venäläiset alueet Puolaa lukuunottamatta, kun taas menshevikkien alueet, pientuotannon alueet, ovat samalla juutalaisten, gruusialaisten j.n.e. alueita.

Mitä tulee edustajakokouksessa esille tulleisiin suuntiin, niin on huomautettava, että edustajakokouksen muodollisella jakautumisella 5 ryhmään (bolshevikit, menshevikit, puolalaiset j.n.e.) säilyi määrätty, joskin vähäinen, merkitys vain periaatteellisuontoisten kysymysten (kysymys ei-proletaarisista puolueista, työväen edustajakokouksesta j.n.e.) käsittelemiseen saakka. Kun alettiin käsitellä periaatteellisia kysymyksiä, niin muodollinen ryhmittäminen

heitettiin tosiasiallisesti syrjään ja äänestyksissä edustajakokous jakautui tavallisesti kahteen osaan: bolshevikkeihin ja menshevikkeihin. Niinsanottua keskustaa eli suota ei edustajakokouksessa ollut. Trotski osoittautui „koreaksi tarpeettomuudeksi“. Sitäpaitsi kaikki puolalaiset liittyivät selvästi bolshevikkeihin. Valtava enemmistö latvialaisista kannatti myöskin selvästi bolshevikkeja. Bund, jonka edustajain suuri enemmistö kannatti tosiasiallisesti aina menshevikkejä, harjoitti muodollisesti mitä kaksimielisintä politiikkaa, joka herätti toiselta puolen hymyilyä ja toiselta puolen suuttumusta. Toveri Rosa Luxemburg luonnehti taiteellisen osuvasti tämän Bundin politiikan sanoessaan, että Bundin politiikka ei ole kypsän, joukkoihin vaikuttavan poliittisen järjestön politiikkaa, vaan se on sellaisten kaupustelijoiden politiikkaa, jotka ikuisesti tarkkailevat ja ikuisesti toivoen odottavat: ehkäpä huomenna sokerin hinta alenee. Bundilaisista kannatti bolshevikkeja vain 8—10 edustajaa eivätkä nekään aina.

Yleensä enemmistö, ja aika huomattava enemmistö, oli bolshevikkien puolella.

Täten siis edustajakokous oli bolshevistinen, joskaan ei jyrkästi bolshevistinen. Menshevikkien päätöslauselmista meni läpi vain partisaaniesiintymisiä koskeva päätöslauselma, ja sekin aivan sattumalta: bolshevikit eivät ryhtyneet sillä kerralla taisteluun, oikeammin eivät tahtoneet käydä sitä loppuun, haluten yksinkertaisesti „antaa tovereiden menshevikkien edes yhden kerran riemuita“...

II

**PÄIVÄJÄRJESTYS. KESKUSKOMITEAN
TOIMINTASELOSTUS. DUUMARYHMÄN
TOIMINTASELOSTUS**

Edustajakokouksessa esiintyneiden poliittisten suuntien kannalta edustajakokouksen työ voitaisiin jakaa kahteen osaan.

Ensimmäinen osa: keskustelut muodollisista kysymyksistä, kuten edustajakokouksen päiväjärjestyksestä, Keskuskomitean toimintaselostuksista ja Duumaryhmän toimintaselostuksesta, kysymyksistä, joilla on syvä poliittinen merkitys, mutta jotka oli sidottu tai sidottiin tämän tai tuon ryhmän „kunniaan“. ajatukseen: „kunpa ei vain loukattaisi“ tätä tai tuota ryhmää, „kunpa ei vain aiheutettaisi jakautumista“, — ja joita nimitettiin sen vuoksi muodollisiksi kysymyksiksi. Edustajakokouksen tämä osa oli myrskyisin ja vei eniten aikaa. Ja näin tapahtui siksi, että „moraalin“ näkökannat („kunpa ei vain loukattaisi“) työnsivät taka-alalle periaatteen näkökannat, joten tarkasti määriteltyjä ryhmittymiä ei muodostunut eikä voitu heti arvata, „kuka saa yliotteen“, ja ryhmät, toivossa saada mukaansa „puolueettomasti tahdikkaat“, heittäytyivät raivokkaaseen taisteluun valta- asemasta.

Toinen osa: keskustelut periaatteellisista kysymyksistä, sellaisista kuin kysymys ei-proletaarisista puolueista, työväen edustajakokouksesta j.n.e. Tässä ei ollut enää „moraalin“ näkökohtia, ryhmittymät syntyivät selvinä tarkasti määriteltyjen periaatteellisten suuntien pohjalla, ryhmien välinen voimasuhde tuli

heti selväksi, ja siksi edustajakokouksen tämä osa oli rauhällisin ja hedelmällisin — selvä todistus siitä, että periaatteellisuus keskusteluissa on paras tie edustajakokouksen työn hedelmällisyydelle ja rauhallisuudelle.

Siirtykäämme edustajakokouksen työn ensimmäisen osan lyhyeen luonnehtimiseen.

Edustajakokouksen avanneen toveri Plehanovin puheen jälkeen, jossa hän mainitsi sopimuksien välttämättömyydestä „erinäisissä tapauksissa“ porvarillisen yhteiskunnan „edistyksellisten ainesten“ kanssa, edustajakokous valitsi viisihenkisen puhemiesihoston (yhden jokaisesta ryhmästä) sekä valtuuskirjavalio-kunnan ja siirtyi käsittelemään päiväjärjestystä. Kuvaavaa on, että menshevikit tässäkin edustajakokouksessa, aivan samoin kuin viimevuotisessa, Yhdistävässä edustajakokouksessa, esiintyivät mitä kiivaimmin bolshevikkien ehdotusta vastaan — ottaa päiväjärjestykseen kysymys tilannearviosta ja proletariaatin luokkatehtävistä vallankumouksessamme. Onko vallankumous nousemassa vai onko se laskemassa ja sen mukaisesti — pitääkö se „likvidoida“ vai viedä loppuun saakka; minkälaiset ovat proletariaatin luokkatehtävät vallankumouksessamme, jotka vetävät jyrkän rajan proletariaatin ja Venäjän yhteiskunnan muiden luokkien välille, — juuri sellaisia kysymyksiä toverit menshevikit pelkäävät. He karttavat niitä kuin varjo aurinkoa, he eivät halua tuoda päivänvaloon erimielisyyksiemme juuria. Miksi? Siksi että itse menshevikkien ryhmässä on näissä kysymyksissä syviä erimielisyyksiä; siksi että menshevismi ei ole ehyt suunta, vaan menshevismi on sellaisten

suuntien yhteenlyöttäytymä, jotka ovat huomaamattomia ryhmäkuntalaisen taistelun aikana bolshevismia vastaan, mutta tulevat heti esille, kun asetetaan periaatteellisesti kysymys tilanteesta ja meidän taktiikastamme. Menshevikit eivät halua paljastaa tätä ryhmänsä sisäistä heikkoutta. Bolshevikit tiesivät tämän ja keskustelujen suuremman periaatteellisuuden vuoksi vaativat yllämainittujen kysymysten päiväjärjestykseen ottamista. Nähdessään, että periaatteellisuus surmaa heidät, menshevikit alkoivat niskoitella, antoivat „tahdikkaiden tovereiden“ ymmärtää, että he „loukkaantuvat“, — eikä edustajakokous asettanut päiväjärjestykseen kysymystä tilanteesta j.n.e. Loppujen lopuksi hyväksyttiin seuraava päiväjärjestys: Keskuskomitean toimintaselostus, Duumaryhmän toimintaselostus, suhteesta ei-proletaarisiin puolueisiin, Duumasta, työväen edustajakokouksesta, ammattiliitoista, partisaaniesiintymisistä, pulat, työnsulut ja työttömyys, Stuttgartin kansainvälinen kongressi³⁶, organisatoriset kysymykset.

Keskuskomitean toimintaselostusta koskevassa kysymyksessä olivat perusselostajina toveri Martov (menshevikeistä) ja toveri Rjadovoi³⁷ (bolshevikeista). Martovin selostus ei ollut oikeastaan selostus, jossa vakavasti valaistaan ilmiöitä, vaan tuttavallinen kertomus siitä, kuinka viaton Keskuskomitea oli yrittänyt ryhtyä johtamaan puoluetta ja sitten Duumaryhmää ja kuinka „kauheat“ bolshevikit olivat häirinneet sen toimintaa ahdistelemalla sitä periaatteellisuudellaan. Puolueen sittemmin hylkäämiä

Keskuskomitean tunnuksia vastuunalaisesta kadettilaisesta ministeristöstä, „Duuman istuntojen alkamisesta uudelleen“ j.n.e., j.n.e. Martov puolusteli sillä, että ajankohta oli ollut epäselvä eikä hiljaisuuden kaudella oltu voitu esittää muita tunnuksia. Keskuskomitean epäonnistunutta kehoitusta yleislakkoon ja sitten osittaisiin esiintymisiin välittömästi ensimmäisen Duuman hajoittamisen jälkeen Martov puolusteli tuolla samalla tilanteen epäselvyydellä ja sillä, että oli mahdotonta määritellä tarkasti joukkojen mieli-alaa. Hän puhui hyvin vähän Keskuskomitean osuudesta Pietarin järjestön jakautumiseen³⁸. Sen sijaan hän puhui liian paljon sotilas- ja taistelujärjestöjen konferenssista, joka oli järjestetty tunnetun bolshevikkiryhmän aloitteesta ja joka Martovin mielestä oli aiheuttanut epäjärjestystä ja anarkiaa puoluejärjestöissä. Selostuksensa lopussa Martov kehoitti edustajakokousta ottamaan huomioon puolueen johtamisen vaikeudet tilanteen erikoisen monimutkaisuuden ja sekavuuden vuoksi eikä olemaan ankara Keskuskomiteaa kohtaan. Ilmeistä oli, että Martov itse tunnusti Keskuskomitealla olevan vakavia syntejä.

Toveri Rjadovoin selostus oli kokonaan toisenluontoinen. Hänen mielestään puolueen Keskuskomitea on velvollinen: 1) puolustamaan ja toteuttamaan puolueen ohjelmaa, 2) panemaan täytäntöön edustajakokouksen sille antamat taktilliset ohjeet, 3) suojelemaan puolueen eheyttä, 4) yhdistämään puolueen myönteisen toiminnan. Mutta Keskuskomitea ei ollut täyttänyt ainoatakaan näistä velvollisuuksistaan. Sen sijaan, että Keskuskomitea olisi puolustanut ja toteuttanut puolueen ohjelmaa, se kehoitti ensimmäisen

Duuman tunnetun agraarivetoimuksen³⁹ johdosta sosiaalidemokraattien Duumaryhmää opposition yhtenäisyyden ja kadettien mukaanvetämisen vuoksi olemaan esittämättä Duuman vetoomukseen agraariohjelmamme tunnettua pykälää kaiken (tilanherrojen) maan pakoluovutuksesta, vaan rajoittumaan pelkkään lausuntoon maiden luovutuksesta ilman varausta: lunastusmaksulla vaiko lunastusmaksutta.

Ajatelkaahan vain: puolueen Keskuskomitea kehoitti heittämään syrjään puolueen ohjelman mitä tärkeimmän pykälän maiden pakkoluovutuksesta. Keskuskomitea rikkoi puolueen ohjelmaa! Keskuskomitea ohjelman rikkojana — voitteko kuvitella tuota ennenkuulumatonta häpeää?

Edelleen. Sen sijaan, että Keskuskomitea olisi toteuttanut käytännössä edes Yhdistävän edustajakokouksen ohjeet; sen sijaan, että se olisi järjestelmällisesti syventänyt puolueen taistelua Duuman sisällä tarkoituksella saattaa enemmän tietoisuutta luokkien taisteluun Duuman ulkopuolella; sen sijaan, että se olisi toteuttanut proletariaatin tiukasti luokkantaista riippumatonta politiikkaa, — se esitti tunteita vastuunalaisesta kadettilaisesta ministeristöstä, „Duuman istuntojen alkamisesta uudelleen“, „Duuman puolesta suosikkikuntaa vastaan“ j.n.e., j.n.e., tunteita, jotka hämäävät puolueen taistelua Duumassa, peittävät luokkavastakohtia Duuman ulkopuolella, hierovat pois kaikenlaisen rajan proletariaatin taistelupolitiikan ja liberaalisen porvariston sovittelupolitiikan väliltä, sopeuttavat edellisen jälkimmäiseen. Ja kun yksi Pää-äänenkannattajan ja siis myöskin Keskuskomitean jäsen, toveri Plehanov, meni vielä pitemmälle

kadettien kanssa sopimisen tiellä ja kehoitti puoluetta tekemään liiton liberaalisen porvariston kanssa hylkäämällä Perustavan kokouksen tunnuksen ja asettamalla liberaaliselle porvaristolle hyväksyttävän „täysivaltaisen Duuman“ tunnuksen, niin Keskuskomitea ei vain ollut esittämättä vastalauseitaan toveri Plehanovin puoluetta häpäisevän menettelyn johdosta, vaan vieläpä suostui siihen, joskaan ei rohjennut lausua virallisesti julki suostumustaan.

Tuolla tavalla puolueen Keskuskomitea rikkoi proletariaatin riippumattoman luokkapolitiikan ja Yhdistävän edustajakokouksen päätösten perusvaatimukset!

Keskuskomitea, joka hämää proletariaatin luokkatietoisuutta; Keskuskomitea, joka alistaa proletariaatin politiikan liberaalisen porvariston politiikalle; Keskuskomitea, joka laskee alas proletariaatin lipun kadettilaisen liberalismiin veijareiden edessä — niin pitkälle ovat menshevismin opportunistit meidät saattaneet!

Me emme edes puhukaan siitä, kuinka Keskuskomitea ei ainoastaan ollut suojelematta puolueen yhtenäisyyttä ja kurinalaisuutta, vaan vieläpä rikkoi niitä järjestelmällisesti ja otti tehdäkseen aloitteen Pietarin järjestön kahtiajakamisessa.

Emme halua puhua seikkaperäisemmin myöskään siitä, että Keskuskomitea ei yhdistänyt puolueen toimintaa — se on itsestään selvä.

Mistä tämä kaikki, nuo kaikki Keskuskomitean virheet johtuvat? Ei tietenkään Keskuskomiteaan kaivautuneista „kauheista“ henkilöistä, vaan siitä, että menshevismi, joka oli silloin Keskuskomiteassa vallalla, ei kykene johtamaan puoluetta, poliit-

tisena suuntana se on kärsinyt lopullisen vararikon. Tältä kannalta Keskuskomitean koko historia on menshevismin romahtamisen historiaa. Ja kun toverit menshevikit moittivat meitä sanoen, että me „häiritsimme“ Keskuskomiteaa, „ahdistelimme“ sitä j.n.e., j.n.e., niin me emme voi olla vastaamatta noille moraalia saarnaaville tovereille: niin, toverit, me „häiritsimme“ Keskuskomiteaa rikkomasta ohjelmaamme, me „häiritsimme“ sitä sopeuttamasta proletariaatin taktiikkaa liberaalisen porvariston maun mukaiseksi ja tulemme häiritsemään edelleenkin, sillä se on meidän pyhä velvollisuutemme...

Suunnilleen siten puhui toveri Rjadovoi.

Keskusteluista kävi selville, että suurin osa tovereista, vieläpä eräät bundilaisetkin, kannattavat toveri Rjadovoin kantaa. Ja kun bolshevikkien päätöslauselmaehdotus, jossa mainittiin Keskuskomitean virheet, ei kuitenkaan mennyt läpi, niin siten tapahtui siksi, että tovereihin vaikutti voimakkaasti näkökohta: „kunpa ei vain aiheutettaisi jakautumista“. Tietenkään ei mennyt läpi myöskään menshevikkien päätöslauselmaehdotus luottamuslauseen antamisesta Keskuskomitealle. Hyväksyttiin yksinkertaisesti päätös siirtymisestä päiväjärjestyksen kysymyksiin antamatta arviota Keskuskomitean toiminnasta...

Keskustelut Duumaryhmän toimintaselostuksen johdosta olivat yleensä edellisestä kysymyksestä käytyjen keskustelujen kertaamista. Se onkin ymmärrettävää: Duumaryhmä toimi Keskuskomitean välittömän johdon alaisena, ja Keskuskomitean arvosteleminen

tai puolustaminen oli luonnollisesti samalla Duumaryhmän arvostelemista tai puolustamista.

Mielenkiintoinen oli toisen selostajan, toveri Aleksinkin (ensimmäisenä selostajana oli toveri Tsereteli), maininta, että enemmistöltään menshevistisen Duumaryhmän tunnus opposition yhtenäisyydestä Duumassa, siitä, ettei oppositiota pirstottaisi ja että on kuljettava yhdessä kadettien kanssa — tämä menshevistinen tunnus oli toveri Aleksinkin sanojen mukaan kärsinyt Duumassa täydellisen romahduksen, sillä kaikkein tärkeimmissä kysymyksissä, kuten kysymyksissä tulo- ja menosäännöstä, armeijasta j.n.e., kadetit kulkiivat yhdessä Stolypinin kanssa, ja sosialidemokraattimenshevikkien täytyi taistella yhdessä talonpoikain edustajain kanssa hallitusta ja kadetteja vastaan. Menshevikit joutuivat käytännössä toteamaan kantansa romahduksen ja toteuttamaan Duumassa bolshevikkien tunnusta välttämättömyydestä saada talonpoikaiston edustajat kanssaan taisteluun oikeistolaisia ja kadetteja vastaan.

Yhtä mielenkiintoinen oli puolalaisten tovereitten huomautus, että Duumaryhmän puolelta on sallimattomasta mennä yhteisiin kokouksiin narodovtsien⁴⁰, noiden Puolan mustasotnialaisten kanssa, jotka ovat monasti järjestäneet ja nykyään edelleenkin järjestävät verilöylyjä Puolan sosialisteille. Tähän kaukaasiaalaisten menshevikkien kaksi johtajaa⁴¹ vastasi toinen toisensa jälkeen, että Duumaryhmälle ei ole tärkeää se, mitä puolueet tekevät kotonaan, vaan se, miten ne käyttäytyvät Duumassa, ja narodovsit käyttäytyvät Duumassa enemmän tai vähemmän liberaalisesti. Siis puolucita ei saisi luonnehtia sen mukaan, mitä

ne **tekevät** Duuman ulkopuolella, vaan sen mukaan, mitä ne **puhuvat** Duumassa. Tuota pitemmälle oppor- tunismi ei voi enää mennä...

Suurin osa puhujista hyväksyi toveri Aleksinkin kannan, mutta minkäänlaista päätöslauselmaa ei kuitenkaan hyväksytty tästäkään kysymyksestä sen saman näkökohdan vuoksi: „ei loukata“. Lykättyään kysymyksen päätöslauselmasta edustajakokous siirtyi suoraan seuraavaan kysymykseen.

III

EI-PROLETAARISISTA PUOLUEISTA

Muodollisista kysymyksistä siirrymme periaatteellisiin kysymyksiin, meidän erimielisyyksiemme kysymyksiin.

Taktillisten erimielisyyksiemme kysymyksiä ovat kysymykset meidän vallankumouksemme todennäköisestä kohtalosta ja Venäjän yhteiskunnan eri luokkien ja puolueiden osuudesta tässä vallankumouksessa. Että meidän vallankumouksemme on porvarillinen, että sen on päätyttävä maaorjuudellisen eikä kapitalistisen järjestelmän murskaamiseen, että sen kruunauksena voi olla ainoastaan demokraattinen tasavalta — tästä ovat meidän puolueessamme luultavasti kaikki samaa mieltä. Edelleen, että meidän vallankumouksemme yleensä ja kokonaisuudessaan on nousemassa eikä laskemassa ja että meidän tehtävämme ei ole vallankumouksen „likvidoiminen“, vaan sen vieminen loppuun asti — tästä myöskin, ainakin muodollisesti, kaikki ovat samaa mieltä, sillä menshevikit

puolueryhmänä eivät ole vielä missään lausuneet päinvastaista. Mutta millä tavalla meidän vallankumouksemme on vietävä loppuun? Minkälainen on proletariaatin, talonpoikaiston ja liberaalisen porvariston osuus tässä vallankumouksessa? Minkälaisen taisteluvoimien yhdistelmän vallitessa nykyinen vallankumous voitaisiin viedä loppuun? Kenen kanssa on kuljettava, ketä lyötävä j.n.e., j.n.e. Siinä alkavat meillä erimielisyydet.

Menshevikkien mielipide. Koska meidän vallankumouksemme on porvarillinen, niin ainoastaan porvaristo voi olla myöskin vallankumouksen johtaja. Porvaristo oli Ranskan suuren vallankumouksen johtaja, se oli vallankumouksen johtaja Euroopan muissa valtioissa — sen tulee olla myöskin meidän Venäjän vallankumouksen johtaja. Proletariaatti on vallankumouksen tärkein taistelija, mutta sen on kuljettava porvariston perässä ja sysättävä sitä eteenpäin. Talonpoikaisto on myöskin vallankumouksellinen voima, mutta siinä on liian paljon taantumuksellista ja siksi proletariaatti joutuu esiintymään yhdessä sen kanssa paljon harvemmin kuin liberaalis-demokraattisen porvariston kanssa. Porvaristo on proletariaatin varmempi liittolainen kuin talonpoikaisto. Liberaalis-demokraattisen porvariston ympärille, johtajan ympärille, on yhdistettävä kaikki taistelevat voimat. Siksi meidän suhdettamme porvarillisiin puolueisiin ei ole määriteltävä vallankumouksellisella teesillä: yhdessä talonpoikaiston kanssa hallitusta ja liberaalista porvaristoa vastaan proletariaatin johdolla, vaan opportunistisella teesillä: yhdessä koko opposition kanssa hallitusta vastaan liberaalisen porvariston johdolla. Siitä johtuu liberaalien kanssa tehtävien sopimusten taktiikka.

Sellainen on menshevikkien mielipide.

Bolshevikkien mielipide. Meidän vallankumouksemme on todellakin porvarillinen, mutta se ei vielä merkitse, että sen johtaja on liberaalinen porvaristomme. 18. vuosisadalla Ranskan porvaristo oli Ranskan vallankumouksen johtaja, mutta miksi? Siksi, että Ranskan proletariaatti oli heikko, se ei esiintynyt itsenäisesti, se ei asettanut omia luokkavaatimuksiaan, sillä ei ollut luokkatietoisuutta eikä -organisaatiota, se kulki silloin porvariston perässä, ja porvaristo käytti sitä aseena omien porvarillisten päämääriensä hyväksi. Kuten näette, porvaristo ei tarvinnut silloin liittolaista tsaarinvallan muodossa proletariaattia vastaan — proletariaatti itse oli sen liittolainen ja palvelija — ja siksi porvaristo saattoi silloin olla vallankumouksellinen ja kulkea vieläpä vallankumouksen johdossakin. Aivan toista havaitaan meillä Venäjällä. Venäjän proletariaattia ei likimainkaan voida sanoa heikoksi: se on esiintynyt jo monta vuotta täysin itsenäisesti asettaen omia luokkavaatimuksiaan; se on riittävästi aseistautunut luokkatietoisuudella ymmärtääkseen omat etunsa; se on yhtynyt lujasti omaan puolueeseensa; sillä on Venäjän voimakkain puolue, jolla on oma ohjelmansa sekä taktilliset ja organisaatoriset periaatteensa; tämän puolueen johdolla se on jo saanut monta loistavaa voittoa porvaristosta... Voiko meidän proletariaattimme tällaisissa oloissa tyytyä liberaalisen porvariston perässäkulkijan osaan, tämän porvariston käsissä olevan surkuteltavan aseensa osaan? Voiko se ja tuleeeko sen kulkea tuon porvariston perässä tehden siitä itselleen johtajan? Voiko se olla olematta vallankumouksen johtaja? Mutta kat-

sokaapa, mitä tapahtuu liberaalisen porvaristomme leirissä: vallankumouksen johdossa kulkemisen sijaan meidän porvaristomme, joka on pelästynyt proletaariaatin vallankumouksellisuutta, heittäytyy vastavallankumouksen syliin ja tekee sen kanssa liiton proletariaattia vastaan. Ja sen puolue, kadettien puolue, solmii julkisesti, koko maailman nähden, liiton Stolypinin kanssa, äänestää tulo- ja menosäännön sekä armeijan puolesta tsarismiin hyväksi kansan vallankumousta vastaan. Eikö ole selvää, että Venäjän liberaalinen porvaristo on vallankumousvastainen voima, jota vastaan täytyy käydä mitä armottominta sotaa? Ja eikö toveri Kautsky ollut oikeassa sanoessaan, että siellä, missä proletariaatti esiintyy itsenäisesti, porvaristo lakkaa olemasta vallankumouksellinen?..

Siis: Venäjän liberaalinen porvaristo on vallankumousvastainen; se ei voi olla vallankumouksen liikellepanija ja sitäkin vähemmän sen johtaja; se on vallankumouksen vannoutunut vihollinen, ja sitä vastaan täytyy käydä hellittämätöntä taistelua.

Meidän vallankumouksemme ainoa johtaja, jonka etujen mukaista on viedä ja joka voi viedä mukanaan Venäjän vallankumoukselliset voimat rynnäköön tsaarin itsevaltiutta vastaan, on proletariaatti. Ainoastaan proletariaatti yhdistää lujasti ympärilleen maan vallankumoukselliset ainekset, vain se vie meidän vallankumouksemme loppuun asti. Sosialidemokratian velvollisuus on tehdä kaikki voitavansa valmistukseksi proletariaattia vallankumouksen johtajan tehtävään.

Siinä on bolshevistisen katsantokannan ydin.

Kysymykseen: kuka voi olla proletariaatin varma liittolainen vallankumouksemme viemisessä loppuun — bolshevikit vastaavat: ainoa jossain määrin varma ja voimakas proletariaatin liittolainen on vallankumouksellinen talonpoikaisto. Ei petturimainen liberaalinen porvaristo, vaan vallankumouksellinen talonpoikaisto tulee taistelemaan yhdessä proletariaatin kanssa maa-orjuusjärjestelmän kaikkia tukipylväitä vastaan.

Tämän mukaisesti meidän suhteemme porvarillisiin puolueisiin on määriteltävä seuraavalla teesillä: yhdessä vallankumouksellisen talonpoikaiston kanssa tsarismia ja liberaalista porvaristoa vastaan proletariaatin ollessa johdossa. Tästä johtuu taistelun välttämättömyys kadettilaisen porvariston hegemoniaa (johtoasemaa) vastaan ja siis sopimuksien sallimattomuus kadettien kanssa.

Sellainen on bolshevikien mielipide.

Näiden kahden kannan puitteissa liikkuiivat selostajain, Leninin ja Martynovin, sekä kaikkien muiden puhujien puheet.

Toveri Martynov „syvensi“ lopullisesti menshevikien katsantokannan kieltämällä jyrkästi proletariaatin hegemonian edellyttämisen ja puolustamalla yhtä jyrkästi kadettien kanssa tehtävän liiton ajatusta.

Muut puhujat, valtava enemmistö heistä, puhuivat bolshevistisen kannan hengessä.

Erikoisen mielenkiintoisia olivat toveri Rosa Luxemburgin puheet, joka lausui edustajakokoukselle Saksan sosialidemokraattien terveiset ja kehitteli saksalaisten tovereittemme mielipidettä meidän erimielisyyksistämme. (Me yhdistämme tässä R. L:n molemmat puheet, jotka on pidetty eri aikoina.) Ollen täysin

samaa mieltä bolshevikkien kanssa kysymyksissä proletariaatin tehtävästä vallankumouksen johtajana ja liberaalisen porvariston merkityksestä vallankumousvastaisena voimana j.n.e., j.n.e. — R. Luxemburg arvosteli menshevismin johtajia Plehanovia ja Axelrodia nimittäen heitä opportunisteiksi ja verraten heidän kantaansa jauresilaisten kantaan Ranskassa. Minä tiedän, sanoi Luxemburg, että bolshevikeillakin on eräitä harhaiskuja, kummallisuuksia ja liiallista taipumattomuutta, mutta minä täydellisesti ymmärrän ja puolustan heitä: nähdessään menshevistisen opportunistin löyhän, hyytelömäisen massan ei voi olla olematta taipumaton. Samanlaista liiallista taipumattomuutta havaittiin Ranskassa guesdelaisilla⁴², joiden johtaja toveri Guesde kuulutti tunnetussa vaalijulistuksessa: „älkөөn ainoakaan porvari uskaltako äänestää minua, sillä minä tulen puolustamaan parlamentissa ainoastaan proletaarien etuja kaikkia porvareita vastaan“. Ja tästä huolimatta, näistä jyrkkyyksistä huolimatta, me saksalaiset sosialidemokraatit olemme olleet aina guesdelaisten puolella heidän taistelussaan marxilaisuuden kavaltajia, jauresilaisia vastaan. Samaa on sanottava myöskin bolshevikeista, joita me saksalaiset sosialidemokraatit tulemme kannattamaan heidän taistelussaan menshevikki-opportunisteja vastaan...

Suunnilleen siten puhui toveri R. Luxemburg.

Vieläkin mielenkiintoisempi on kuuluisa kirje, jonka Saksan Sosialidemokraattisen Puolueen Keskuskomitea lähetti edustajakokoukselle ja jonka Rosa Luxemburg luki. Se on mielenkiintoinen siksi, että kehoittaessaan puoluetta taistelemaan liberalismia

vastaan ja tunnustaessaan Venäjän proletariaatin erikoistehävän Venäjän vallankumouksen johtajana se siten hyväksyy bolshevismin kaikki perusteet.

Täten kävi selväksi, että Euroopan koetelluin ja vallankumouksellisin Saksan sosialidemokratia kannattaa peittelemättä ja selvästi bolshevikkeja todellisina marxilaisina heidän taistelussaan marxilaisuuden kavaltajia vastaan, menshevikkejä vastaan.

Mielenkiintoisia olivat myös eräät kohdat puheessa, jonka piti toveri Tyshko, puolalaisen edustajiston edustaja puhemiesissä. Kumpikin ryhmä vakuuttaa meille, sanoi toveri Tyshko, seisovansa lujasti marxilaisella kannalla. Eikä jokaisen ole helppoa ymmärtää: kummatko loppujen lopuksi seisovat tällä kannalla, bolshevikit vaiko menshevikit... „Me, me seisomme marxilaisuuden kannalla“, keskeyttävät hänet „vasemmalta“ eräät menshevikit. „Ei, toverit“, vastasi heille Tyshko, „te ette seiso, vaan makaatte sillä kannalla: sillä teidän saamattomuutenne proletariaatin luokkataistelun johtamisessa, se seikka, että te osaatte opetella ulkoa suuren Marxin viisaita sanoja, mutta ette osaa niitä soveltaa, — kaikki se puhuu siitä, että te ette seiso, vaan makaatte marxilaisuuden kannalla“.

Se oli taitavan osuvasti sanottu.

Todellakin, ottakaa vaikka seuraava esimerkki. Menshevikit sanovat usein, että sosialidemokratian tehtävänä on aina ja kaikkialla proletariaatin muuttaminen itsenäiseksi poliittiseksi voimaksi. Onko se oikein? Ehdottomasti oikein! Ne ovat Marxin viisaita sanoja, jotka jokaisen marxilaisen on aina muistettava. Mutta miten toverit menshevikit niitä soveltavat? Auttavatko he proletariaatin tosiasiallista eroittamista

sitä ympäröivästä porvarillisten aineiden massasta itsenäiseksi riippumattomaksi luokaksi? Yhdistävätkö he vallankumouksellisia aineksia proletariaatin ympärille ja valmistavatko he proletariaattia vallankumouksen johtajan tehtävään? Tosiasiat osoittavat, että mitään sellaista menshevikit eivät tee. Päinvastoin: menshevikit neuvovat proletariaattia tekemään useammin sopimuksia liberaalisen porvariston kanssa, — ja juuri siten he eivät auta proletariaatin eroittamista itsenäiseksi luokaksi, vaan sen sekoittamista yhteen porvariston kanssa; menshevikit neuvovat proletariaattia kieltäytymään vallankumouksen johtajan tehtävästä, luovuttamaan tuon tehtävän porvaristolle, kulkemaan porvariston perässä, — ja juuri siten he eivät auta proletariaatin muuttamista itsenäiseksi poliittiseksi voimaksi, vaan sen muuttamista porvariston perässä kulkijaksi... Menshevikit tekevät siis juuri päinvastaista kuin mitä heidän olisi tehtävä lähdeittäessä oikeasta marxilaisesta teesistä.

Niin, oikeassa oli toveri Tyshko, kun hän sanoi, että menshevikit eivät seiso, vaan makaavat marxilaisuuden kannalla...

Keskustelujen päätyttyä esitettiin kaksi päätöslauselmaluonnosta: menshevikkien ja bolshevikkien. Valtavan suurella äänen enemmistöllä niistä hyväksyttiin pohjaksi bolshevikkien esittämä luonnos.

Sitten alkoi tulla korjausehdotuksia luonnokseen. Esitettiin noin 80 korjausehdotusta. Niitä tehtiin pääasiassa luonnoksen kahteen kohtaan; siihen kohtaan, jossa puhuttiin proletariaatista vallankumouksen johtajana, ja toiseen kohtaan — kadeteista vallankumousvastaisena voimana. Se oli keskustelujen kaikkein

mielenkiintoisin osa, sillä siinä tulivat erikoisen selvästi esiin puolueyhmiön piirteet. Ensimmäisen tärkeän korjausehdotuksen esitti toveri Martov. Hän vaati asettamaan sanojen: „proletariaatti vallankumouksen johtajana“ tilalle „proletariaatti etujoukkona“. Tätä hän perusteli sillä, että sana „etujoukko“ ilmaisee ajatuksen täsmällisemmin. Häntä vastusti toveri Aleksinski. Hän sanoi, että kysymys ei ole täsmällisyydestä, vaan kahdesta vastakkaisesta katsantokannasta, jotka tulevat ilmi tässä kohdassa: sillä „etujoukko“ ja „johtaja“ ovat kaksi kokonaan eri käsitettä. Etujoukkona oleminen merkitsee taistelemista eturiveissä, kaikkein voimakkaimmin tulitettujen asemien ottamista, verensä vuodattamista, mutta samalla toisten, tässä tapauksessa porvarillisten demokraattien johdettavana olemista: etujoukko ei milloinkaan johda yleistä taistelua, vaan etujoukkoa aina johdetaan. Johtajana oleminen sitä vastoin ei merkitse ainoastaan eturiveissä taistelemista, vaan myöskin yleisen taistelun johtamista, sen suuntaamista päämääräänsä. Me bolshevikit emme halua, että proletariaattia johtaisivat porvarilliset demokraatit, — me tahdomme, että proletariaatti itse johtaisi kansan koko taistelua ja suuntaisi sen demokraattiseen tasavaltaan.

Tuloksena oli, että Martovin korjausehdotus hylättiin.

Myöskin kaikki muut sen luontoiset korjausehdotukset hylättiin.

Korjausehdotusten toinen ryhmä oli suunnattu kadetteja koskevaa kohtaa vastaan. Menshevikit ehdottivat myönnettäväksi, että kadetit eivät ole vielä

lähteneet kulkemaan vastavallankumouksen tietä. Mutta edustajakokous ei hyväksynyt tätä ehdotusta, ja kaikki senluontoiset korjausehdotukset hylättiin. Edelleen menshevikit ehdottivat määrätyissä tapauksissa sallittavaksi edes teknillisiä sopimuksia kadettien kanssa. Edustajakokous ei hyväksynyt tätäkään ehdotusta ja hylkäsi vastaavat korjausehdotukset.

Lopuksi äänestettiin päätöslauselmasta kokonaisuudessaan ja osoittautui, että 159 ääntä annettiin bolshevikkien päätöslauselman puolesta, 104 oli vastaan ja loput pidättäytyivät.

Valtavalla äänten enemmistöllä edustajakokous hyväksyi bolshevikkien päätöslauselman.

Tästä lähtien bolshevikkien kanta tuli puolueen kannaksi.

Sitä paitsi tämä äänestys antoi kaksi tärkeää tulosta:

Ensiksikin se teki lopun edustajakokouksen muodollisesta, keinotekoisesta jakautumisesta 5 ryhmään (bolshevikit, menshevikit, puolalaiset, latvialaiset ja bundilaiset) ja paljasti uuden, periaatteellisen jakautumisen: bolshevikkeihin (lukien heihin myös kaikki puolalaiset ja enemmistön latvialaisista) ja menshevikkeihin (lukien heihin myös melkein kaikki bundilaiset).

Toiseksi, tämä äänestys antoi mitä tarkimman tilaston työläisedustajain jakautumisesta ryhmittäin: kävi selville, että bolshevikkien ryhmässä ei ole 38, vaan 77 työläistä (38 ynnä 27 puolalaista ynnä 12 latvialaista), ja menshevikkien ryhmässä ei 30, vaan 39 työläistä (30 ynnä 9 bundilaista). Menshevikkien ryhmä osoittautui olevan intelligenttien ryhmä.

IV

TYÖVÄEN EDUSTAJAKOKOUKSESTA

Ennen kuin siirrymme luonnehtimaan keskustelija työväen edustajakokouksesta meidän on tutustuttava kysymyksen historiaan*. Asia on niin, että tämä kysymys on sangen sotkuinen ja selvittämätön. Samaan aikaan kun meidän erimielisyyksiemme muissa kohdissa puolueessa on jo kaksi selvästi määriteltä suuntaa: bolshevistinen ja menshevistinen, — niin työväen edustajakokousta koskevassa kysymyksessä meillä ei ole kaksi, vaan kokonainen joukko suuntia, jotka ovat perin selvittämättömiä ja ristiriitaisia. Tosin bolshevikit esiintyvät yhtenäisinä ja määritellysti: he ovat yleensä työväen edustajakokousta vastaan. Sen sijaan menshevikkien keskuudessa vallitsee mitä täydellisin kaaos ja sekaannus: he ovat jakautuneet lukuisiin ryhmiin ja jokainen niistä laulaa omalla nuotillaan kuuntelematta toisia. Samaan aikaan kun pietarilaiset menshevikit Axelrodin ollessa etunenässä ehdottavat työväen edustajakokousta puolueen muodostamista varten, niin moskovalaiset menshevikit, joiden etunenässä kulkee El, eivät ehdota sitä puolueen muodostamiseksi, vaan tarkoituksella muodostaa puolueeton „yleisvenäläinen työ-

---

* Tämä on sitäkin välttämättömämpää, kun toverit menshevikit, muutettuaan porvarillisten lehtien toimituksiin, levittelevät perättömiä juoruja tämän kysymyksen menneisyydestä ja nykyisyydestä (kts. „Tovarishtsh“ lehdestä kirjoitusta „Työväen edustajakokouksesta“, jonka on kirjoittanut huomattava menshevikki ja joka on julkaistu uudelleen „Bakinski Den“ lehdessä⁴³).

väen liitto“. Etelän menshevikit menevät vielä pitemmälle ja Larinin⁴⁴ johtamina kehoittavat kutsumaan koolle työväen edustajakokouksen, mutta ei puolueen eikä „työväen liiton“ muodostamiseksi, vaan laajemmän „työtätekevien liiton“ muodostamiseksi, joka voisi käsittää kaikkien proletaaristen ainesten lisäksi myöskin eserräläiset, puoliporvarilliset, „työtätekevät“ ainekset. Minä en edes puhukaan muista, vähemmän vaikutusvaltaisista ryhmistä ja henkilöistä, kuten odessalaisesta ja taka-kaspialaisesta ryhmästä sekä naurettavan kirjasen kaistapäisistä „tekijöistä“ — niin sanotuista „Brodjagasta“ ja „Shurasta“⁴⁵.

Sellainen on sekasotku, joka vallitsee menshevikien keskuudessa.

Mutta millä tavalla työväen edustajakokous kutsutaan koolle, miten se järjestetään, milloin se kutsutaan koolle, ketkä kutsutaan edustajakokoukseen, kuka ottaa itselleen edustajakokouksen koollekutsumisen aloitteen?

Kaikissa näissä kysymyksissä on menshevikien keskuudessa vallalla samanlainen sotku kuin edustajakokouksen tarkoitusperiäkin koskevassa kysymyksessä.

Samaan aikaan kun eräät heistä ehdottavat, että edustajain valitseminen työväen edustajakokoukseen yhdistettäisiin Duuman vaaleihin ja järjestettäisiin tällä tavoin työväen edustajakokous „kaappaustietä“, niin toiset ehdottavat, että luotettaisiin hallituksen „myöntäväisyyteen“, äärimmäisessä tapauksessa pyydetttäisiin siltä „lupa“, mutta eräät taas neuvovat lähettämään edustajat ulkomaille, olkoonpa heitä vaikka 3—4 tuhatta, ja pitämään siellä illegaalisesti työväen edustajakokouksen.

Samaan aikaan kun eräät menshevikit ehdottavat, että edustusoikeus edustajakokouksessa annettaisiin vain varsinaisille työväenjärjestöille, niin toiset neuvovat osallistuttamaan edustajakokoukseen yleensä koko järjestyneen sekä järjestymättömän proletariaatin edustajat, jonka riveihin kuuluu vähintään 10 miljoonaa henkeä.

Samaan aikaan kun eräät menshevikit ehdottavat, että työväen edustajakokous kutsuttaisiin koolle sosialidemokraattisen puolueen aloitteesta ja intelligenttien osanotolla, niin toiset neuvovat heittämään syrjään sekä puolueen että intelligenttien ja kutsumaan edustajakokouksen koolle vain itse työläisten aloitteesta ilman minkäänlaista intelligenttien osanottoa.

Samaan aikaan kun eräät menshevikit vaativat työväen edustajakokouksen viipymätöntä koollekutsu- mista, niin toiset ehdottavat, että se lykättäisiin määräämättömäksi ajaksi ja rajoituttaisiin toistaiseksi agitation työväen edustajakokouksen ajatuksen puolesta.

Mutta mitä on tehtävä nykyiselle Sosialidemokraattiselle Työväenpuolueelle, joka jo useamman vuoden on johtanut proletariaatin taistelua, yhdistänyt riveihinsä 150.000 jäsentä, jolla on ollut jo 5 edustajakokousta j.n.e., j.n.e.? „Onko se heitettävä hiiteen vetämällä risti päälle“ vaiko tehtävä jotain muuta?

Tähän kaikki menshevikit Axelrodista Lariniin saakka vastaavat yksimielisesti, että meillä ei ole proletaarista puoluetta. „Siinähan se onkin, että meillä ei ole puoluetta“, puhuivat menshevikit meille edustajakokouksessa, „meillä on vain pikkuporvaril-

listen intelligenttien järjestö“, jonka tilalle täytyy saada puolue työvään edustajakokouksen avulla. Näin lausui puolueen edustajakokouksessa menshevikkien selostaja toveri Axelrod.

Mutta malttakaahan, kuinka niin? Siis kaikki nämä meidän puolueemme edustajakokoukset ensimmäisestä (1898) viimeiseen (1907), joiden järjestämiseen toverit menshevikit ovat osallistuneet mitä tarkomkaimmin; kaikki tuo proletariaatin varojen ja voimien valtava kuluttaminen, joka on ollut välttämätön edustajakokousten järjestämiseksi, kuluttaminen, johon menshevikit ovat yhtä syyllisiä kuin bolshevikitkin, — kaikki tuo on siis ollut vain petosta ja ulkokultaisuutta?!

Siis kaikki nuo puolueen taistelukutsut proletariaatille, kutsut, jotka ovat myöskin menshevikkien allekirjoittamia; kaikki nuo lakot ja kapinat vuosina 1905—1906—1907, jotka tapahtuivat puolueen johdolla ja usein puolueen aloitteesta; kaikki nuo proletariaatin voitot meidän puolueemme johdolla; kaikki nuo proletariaatin tuhatlukuiset puolueen nimessä ja puolueen lipun alla kantamat uhrit, jotka ovat kaatuneet Pietarin, Moskovan y.m. kaduilla, jotka on kahlittu Siperiaan ja tuhottu vankiloihin, — kaikki tuo on ollut vain ilveilyä ja petosta?

Ja meillä ei siis ole puoluetta? Meillä on vain „pikkuporvarillisten intelligenttien järjestö“?

Se oli tietysti suoranainen valhe, inhoittava, röyhkeä valhe.

Täten onkin nähtävästi selitettävissä se ääretön suuttumus, jonka Axelrodin edellämäinittu lausunto aiheutti pietarilaisten ja moskovalaisten työläisedus-

tajain keskuudessa. Hypähtäen seisomaan paikoiltaan he vastasivat päättävästi selostajana esiintyneelle Axelrodille: „Porvari olet juuri sinä, joka istut ulkomailla, emmekä me; me olemme työläisiä ja meillä on oma sosialidemokraattinen puolueemme, jota me emme salli häväistävän“...

Mutta olettakaamme, että työväen edustajakokous kokoontuu, kuvitelkaamme, että se on jo kokoontunut. Nykyinen sosialidemokraattinen puolue on annettu nähtävästi arkistoon, on kutsuttu tavalla tai toisella koolle työväen edustajakokous ja siinä halutaan järjestää „työväen“ tai „työtätekevien“ liitto. Mitä sitten seuraa? Minkälaisen ohjelman tämä edustajakokous hyväksyy? Minkälainen tulee olemaan työväen edustajakokouksen hahmo?

Eräät menshevikit vastaavat, että työväen edustajakokous voisi hyväksyä sosialidemokratian ohjelman, eräin typistyksin tietenkin, mutta heti samalla he lisäävät, että se voi olla hyväksymättäkin sosialidemokraattien ohjelmaa, mikä heidän mielestään ei ole proletariaatille erikoinen vahinko. Toiset vastaavat päättäväisemmin: kun kerran meidän proletariaattimme on suuresti pikkuporvarillisten pyrkimysten läpituokema, niin kaiken todennäköisyyden mukaan työväen edustajakokous ei hyväksy sosialidemokratista ohjelmaa, vaan se hyväksyy **pikkuporvarillisen demokraattisen ohjelman**. Työväen edustajakokouksessa proletariaatti menettää sosialidemokraattisen ohjelman, mutta saa sen sijaan työväenjärjestön, joka yhdistää kaikki työläiset yhteen liittoon. Niin puhuu esimerkiksi moskovalaisten menshevikkien johtaja N. Tsherevanin (kts. „Taktiikan probleemeja“)⁴⁶.

Siis: „työläisten liitto ilman sosialidemokraattista ohjelmaa“ — sellainen on työväen edustajakokouksen todennäköinen tulos.

Niin ajattelevat ainakin itse menshevikit.

Ilmeistä on, että menshevikit, jotka ovat eri mieltä toistensa kanssa eräistä työväen edustajakokouksen koollekutsumisen tarkoituseriä ja keinoja koskevista kysymyksistä, ovat yksimielisiä siitä, että „meillä ei ole puoluetta, vaan on ainoastaan pikkuporvarillisten intelligenttien järjestö, joka pitää antaa arkistoon“...

Nimenomaan näissä puitteissa liikkuikin Axelrodin selostus.

Axelrodin selostuksesta kävi selville, että agitatio työväen edustajakokouksen puolesta muutetaan käytännössä kiertämättä agitatioksi puoluetta vastaan, sodaksi sitä vastaan.

Ja käytännöllinen työ työväen edustajakokouksen koollekutsumiseksi myöskin kiertämättä muutetaan käytännössä työksi meidän nykyisen puolueemme saattamiseksi epäjärjestykseen ja hajoittamiseksi.

Mutta menshevikit — selostajansa suun kautta ja myöskin päätöslauselmaluonnoksessaan — pyysivät edustajakokousta kieltämään agitation niitä yrityksiä vastaan, joita tehdään työväen edustajakokouksen järjestämiseksi, s.o. yrityksiä vastaan, jotka saattavat puolueen epäjärjestykseen.

Ja mielenkiintoista on: menshevikkipuhujien puheissa (paitsi Plehanovin, joka ei oikeastaan sanonut mitään työväen edustajakokouksesta) kulkivat punaisena lankana tunnukset: alas puolue, alas sosialidemokratia — eläköön puolueettomuus, eläköön ei-sosialidemokraattinen „työväen liitto“. Puhujat eivät

asettaneet suoraan näitä tunnuksia, mutta ne kuuluivat heidän puheissaan.

Eivät suotta kaikki porvarilliset kynäilijät, syndikalisteista ja eserristä kadetteihin ja lokakuulaisiin asti, — eivät suotta he kaikki esiinny niin kiihkeästi työväen edustajakokouksen puolesta: hehän ovat kaikki puolueemme vihollisia, ja käytännöllinen työ työväen edustajakokouksen koollekutsumiseksi voisi huomattavasti heikentää ja hajottaa puoluetta. Kuinka he voisivat olla tervehtimättä „työväen edustajakokouksen ajatusta“?

Aivan toista puhuivat bolshevikit.

Luonnehdittuaan lyhyesti perusvirtaukset itse menševikkien keskuudessa bolshevikkien selostaja toveri Lindov⁴⁷ siirtyi selittämään niitä olosuhteita, jotka olivat synnyttäneet työväen edustajakokouksen ajatuksen. Agitatio työväen edustajakokouksen puolesta alkoi v. 1905, ennen lokakuun päiviä, vainotoimien aikana. Loka—marraskuun päivinä se keskeytyi. Seuraavina uusien vainojen kuukausina agitatio työväen edustajakokouksen puolesta elpyi uudelleen. Ensimmäisen Duuman aikana, suhteellisen vapauden päivinä, agitatio vaimeni. Sitten, Duuman hajoittamisen jälkeen, se taas voimistui j.n.e. Johtopäätös on selvä: suhteellisen vapauden päivinä, jolloin puolueella on mahdollisuus laajentua vapaasti, agitatio työväen edustajakokouksen puolesta „laajan puolueettoman puolueen“ muodostamistarkoituksessa menettää luonnollisesti maaperän; ja päinvastoin vainojen päivinä, jolloin uusien jäsenten puolueeseen virtaamisen tilalle tulee niiden poisvirtaaminen, agitatio työväen edustajakokouksen puolesta keinotekoi-

sena toimenpiteenä suppean puolueen laajentamiseksi tai korvaamiseksi „laajalla puolueettomalla“ puolueella löytää itselleen määrätynlaista maaperää. Mutta on itsestään ymmärrettävää, että minkäänlaiset keino-tekkoiset toimenpiteet eivät asiaa auta: sillä puolueen todellista laajentamista varten on tarpeen poliittinen vapaus eikä työväen edustajakokous, joka itsekin tarvitsee sellaista vapautta.

Edelleen. Konkreettisesti muodossaan työväen edustajakokouksen ajatus on perinpohjin valheellinen. sillä se ei nojaa tosiasioihin, vaan väärään väittämään, että „meillä ei ole puoluetta“. Asia on niin, että meillä on proletaarinen puolue, se puhuu täydellä äänellä olemassaolostaan, se antaa sangen vakavasti proletariaatin vihollisten tietää itsestään — menshevikit itse tietävät sen mainiosti — ja juuri siksi, että meillä jo on tällainen puolue, juuri siksi työväen edustajakokouksen ajatus on perinpohjin valheellinen. Tietenkin, jos meillä ei olisi puoluetta, johon kuuluu yli 150.000 eturivin proletariaa ja joka johtaa satoja tuhansia taistelijoita; jos me olisimme vain vähäistä vaikutusvaltaa nauttivien henkilöiden pieni ryhmä. kuten saksalaiset sosialidemokraatit viime vuosisadan 60-luvulla tai ranskalaiset sosialistit 70-luvulla, — niin silloin me itse pyrkisimme kutsumaan koolle työväen edustajakokouksen tarkoituksella saada sen kautta muodostetuksi sosialidemokraattisen puolueen. Mutta siinähan se asia onkin, että meillä jo on puolue, todellinen proletaarinen puolue, jolla on hyvin suuri vaikutus joukkojen keskuudessa, ja työväen edustajakokouksen koollekutsumiseksi, mielikuvituksellisen „puolueettoman puolueen“ luomiseksi meidän on

kiertämättä „tehtävä loppu“ ennen kaikkea nykyisestä puolueesta, ennen kaikkea hajoitettava se.

Juuri siksi työväen edustajakokouksen koollekutsumistyö muutetaan käytännössä kiertämättä työksi, jonka tarkoituksena on puolueen saattaminen epäjärjestykseen. Mutta onnistutaanko sen tilalle joskus luomaan „laaja puolueeton puolue“ ja onko sen luominen tarpeen — se on vielä kyseenalaista.

Juuri siksi puolueemme viholliset, kaikenlaiset kadetit ja lokakuulaiset, ylistävät niin innokkaasti menshevikkejä agitatiosta työväen edustajakokouksen hyväksi.

Juuri siksi bolshevikit ajattelevat, että työväen edustajakokouksen koollekutsumistyö on vaarallista ja vahingollista, sillä se halventaa puoluetta joukkojen silmissä ja alistaa ne porvarillisen demokratian vaikutukseen.

Suunnilleen siten puhui toveri Lindov.

Työväen edustajakokouksen puolesta sosialidemokraattista puoluetta vastaan vaiko puolueen puolesta työväen edustajakokousta vastaan?

Siten oli kysymys edustajakokouksessa.

Bolshevikkien työläisedustajat käsittivät heti kysymyksen ja esiintyivät päättäväisesti „puolueen puolesta“: „Me olemme puolueen patriotteja“, sanoivat he, „me rakastamme puoluettamme emmekä salli väsyneiden intelligenttien halventaa sen arvoa“.

On mielenkiintoista, että Saksan sosialidemokratian edustaja toveri Rosa Luxemburg oli täydellisesti samaa mieltä bolshevikkien kanssa. „Me saksalaiset sosialidemokraatit“, sanoi hän, „emme voi ymmärtää tovereiden menshevikkien naurettavaa hämmennystä.

kun he hapuillen etsivät joukkoja, silloin kun joukot itse etsivät puoluetta ja tarttuvat siihen vastustamattomalla voimalla“...

Keskusteluista kävi selville, että valtava enemmistö puhujista kannattaa bolshevikkeja.

Keskustelujen päätyttyä asetettiin äänestykseen kaksi päätöslauselmaluonnosta: bolshevikkien ja menshevikkien. Niistä hyväksyttiin pohjaksi bolshevikkien luonnos. Melkein kaikki periaatteellisuontoiset korjausehdotukset hylättiin. Hyväksyttiin vain yksi enemmän tai vähemmän vakava korjaus työväen edustajakokousta koskevan kysymyksen käsittelyvapauden rajoittamista vastaan. Päätöslauselma kokonaisuudessaan puhui siitä, että „työväen edustajakokouksen ajatus johtaa puolueen saattamiseen sekasortoon“, „laajojen työläisjoukkojen alistamiseen porvarillisen demokratian vaikutukseen“ ja on sellaisena vahingollinen proletariaatille. Samalla päätöslauselma teki jyrkän eron työväen edustajakokouksen ja työväen edustajain neuvostojen sekä näiden edustajakokousten välillä, jotka eivät suinkaan tuo puolueeseen sekasortoa, eivät kilpaile sen kanssa, vaan päinvastoin lujittavat puoluetta kulkemalla sen mukana ja auttamalla sitä käytännöllisten kysymysten ratkaisemisessa vallankumouksellisen nousun aikana.

Loppujen lopuksi päätöslauselma hyväksyttiin 165 äänellä 94 vastaan. Muut pidättäytyivät.

Täten edustajakokous hylkäsi työväen edustajakokouksen ajatuksen vahingollisena ja puoluevastaisena.

Tästä kysymyksestä toimitettu äänestys paljasti meille seuraavan tärkeän ilmiön. Osoittautui, että

114 työläisedustajasta, jotka osallistuivat äänestykseen, vain 25 äänesti työväen edustajakokouksen puolesta. Muut äänestivät vastaan. Prosenttisuhteessa 22% työläisedustajista äänesti työväen edustajakokouksen puolesta, 78% vastaan. Ja mikä on erikoisen tärkeätä: 94 edustajasta, jotka äänestivät työväen edustajakokouksen puolesta, osoittautui työläisiä olevan vain 26% ja intelligenttejä 74%.

Mutta menshevikithän olivat koko ajan huutaneet, että työväen edustajakokouksen ajatus on työläisten ajatus, että vain „intelligentti“-bolshevikit vastustavat edustajakokouksen koollekutsumista j.n.e. Jos päätellään tämän äänestyksen perusteella, niin pitäisi pikemminkin myöntää, että työväen edustajakokouksen ajatus on päinvastoin intelligenttihaihattelijoiden ajatus...

Eivätkä menshevikityöläisetkään nähtävästi äänestäneet työväen edustajakokouksen puolesta: 39 työläisedustajasta (30 menshevikkiä + 9 bundilaista) äänesti työväen edustajakokouksen puolesta vain 24 edustajaa.

Baku. Vuosi 1907.

Ensi kerran julkaistu

*„Bakinski Proletari“ lehdessä № 1 ja 2,
kesäkuun 20 ja heinäkuun 10 pnä 1907*

Allekirjoitus: Koba Ivanoviitsh